

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félfévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor.
félfévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik napenkint reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Szeptember 19-én.

Súlyos napokat élünk. A nemzet megpróbáltatásának súlyos napjait.

Az eseményeket tétlenül néznünk nem szabad, nem lehet, a mikor nagy nemzeti érdekeinkről, nagy nemzeti jogos követelésünkről van szó.

Ismeretesek előttetek a katonai nemzeti követelések és ezek jogossága; ismeretesek előttetek az ezek megvalósítása elé gördített akadályok. De ezeket az akadályokat leküzdeni kell, mert leküzdhetők. A nemzeti követelések jogosságában való tudat és az ezen alapuló erős nemzeti akaratnak mi sem állhatja útját.

Polgártársak! A katonai nemzeti követelések kérdésében nyílt, határozott állást foglalni és ennek nyílt kitejezést is adni elmulaszthatlan kötelesség.

Ez okból f. szeptember hó 20. napján, vasárnap d. e. 10 órakor a »Pest« szálloda nagytermében tartandó

népgyűlés

összehívását határoztuk el, melyre a t. Polgártársakat van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Tisztelettel

Dr. Lipozsencsics Lázár,

a szabadelvű párt előkészítő bizottságának elnöke.

Dr. Vojnics Gyula,

a bizottság jegyzője.

Mint a lesújtó villám cikkázott végig a nemzet lelkén a rémes hír, a hadiparancsról.

Megremegett a nemzet lelke, teste minden izében, Aki e remegést nem érezte, aki nem várta szent félelemben a magyarok Istenének világokat megsemmisítő haragját, az nem magyar ember. Az a nemzet testének nem része, az a nemzet felséges, sérthetetlen testétől táplálékot ne várjon.

Mikor e hadi parancs megjelent, gyászt öltött magára a napfényes ég. Eső zuhogott reánk. Tápláló eső nemzetünknek a felséges Isten trónja köré könyörgésre gyűlt megdicsőült nagyjainak fájdalomkönyei.

És érezzük, hogy a föld amelyet Istenünk jelölt ki, erőt szív magába az eső csöppektől, lelkünk meghalni kész akaratot nyer megdicsőült nagyjaink könyeitől.

Polgártársak, ti éreztétek a nemzet testének remegését, vártátok az Iste-

haragját, lelkeitek megerősítette a könyzápor.

Ott leszteek vasárnap, e szent napon, a népgyűlésen.

Imádkozni fogtok tiltakozásokkal a magyarok Istenéhez. Nem lehet közöttek olyan rossz lelkű, aki még imádkozni nem akar a magyarok Istenéhez.

Imádkozni fogtok a magyar nemzet jogaiért, életeért és Ő felsége, a felkent apostoli király lelkének boldogságáért.

Kossuth Lajos születés napjának 101-dik évfordulóján külön is felszólítunk titeket, polgártársak arra, hogy népgyűlésünkön valamennyien megjelenjeteek.

Mi ezzel adózunk emlékének, ti is adózzatok megjelenésetekkel.

A nemzet szent igazáért rendezett népgyűlés a legméltóbb emlékünnepp lesz.

Az osztrákok műháborgása.

Ausztriában a politikusoknak felette jó dolguk van; ha nincs Reichsrath, van Landtag, ha a birodalmi gyűlésben nem szidhatják a magyarokat, kedvükre piszkolhatják a tartományi gyűlésekben, ahol a fejbólingató Kielmansegg-féle landmarsalok csupán szemérmes tiltakozással csitítgatják a Luegerek kirohanásait. És ha nincs sem Reichsrath, sem Landtag, ott vannak a Bundok: az iparosok, mezőgazdák szövetségei, melyek mostanság politikai agitátorok, vezérkednek a közgazdasági tényezők érdekképviselteiben, ezek ott a hangadók és a Bundok nem az iparosok, kereskedők és mezőgazdák jól felfogott érdekeit, hanem a politikai pártok hatalmi törekvéseit szolgálják.

Most a Landtagok tesznek ki magukért a magyarok elleni gyűlölet szításában. Az alsó-ausztriai, salzburgi, sziléziai, karintiai Landtagok már megüzenték a háborút vizen és szárazon Magyarországnak, sőt a derék krajnaiak odáig mentek, hogy az önálló vámterület azonnal való proklamálását követelik. Es ha kérjük: mi adott okot a pohár viz ekkora háborgására, a felelet az, hogy Ausztriában bizton hiszik, hogy Magyarország a katonai követelések megvalósi-

tása után azonnal a gazdasági különválást viszi keresztül, tehát jobb, ha ezt Ausztria kezdeményezi.

Nem kevésbé heves támadások intézettek ellenünk a Bundok gyűléseiben és sajtó-organumaiban. Itt fekszik előttünk az osztrák iparosok Zentralverbandjának »egyedül hivatalos« közlönye, amely már egyenesen azzal rémiti az osztrák ipart hogy Magyarország úgy fog bánni Ausztriával, mint Anglia Kelet-Indiával: meghódítja, függővé teszi a saját akaratától, aztán kiszipolyozza. Tehát: Los von Ungarn! De mivel a gazdasági kötelék szétépését talán még sem tartja valamennyi osztrák iparos magára nézve üdvösnek, a Bund hivatalos lapja azzal vigasztalja az aggodalmaskodókat, hogy a gazdasági különválás nem hozhat semmi veszedelmet az osztrák iparra, mert a Magyarországgal megkötendő kereskedelmi szerződést Ausztria fogja diktálni, mivelhogy Ausztria geográfiai helyzeténél fogva elzárja Magyarországot Nyugateurópától, az tehát ipari szükségleteinek fedezése és mezőgazdasági terményeinek értékesítése céljából csak Ausztriával köthet előnyös kereskedelmi szerződést. És ha mégis — mondja tovább a Bund szócsöve — az osztrák ipart a magyar piacokon némi veszteségek érnék, ezekért bő kárpótlást nyújt az, hogy Ausztria a kereskedelmi politika terén visszanyeri szabadságát, az osztrák iparosok adóterhei pedig az átutalási eljárás megszüntetésével csökkenni fognak.

Kivülről tehát úgy látszik a dolog, hogy Landtagok és Bundok komolyan törekednek a gazdasági különválásra, de ka kissé a kulisszák mögé tekintünk, könnyen meggyőződhetünk arról, hogy Ausztriában az önálló vámterületnek igen kevés valódi hive van, legkevesebb pedig az osztrák iparosok táborában. Mert ha kérjük, hogy mi adott most egyszerre okot a gazdasági különválás proklamálására, holott a magyar törvényhozás a kiegyezési törvényjavaslatokat még nem is tárgyalta és semmi jel sem mutat arra, hogy azokat elvetni szándekoznék, könnyen rájövünk, hogy a

Landtagok és Bundok háborgásának egyetlen okát a magyar katonai követelések képezik. Csak ezek felmerülte óta agitálnak az osztrák politikusok a kiegyezés ellen, illetve a gazdasági különválással való fenyegetéssel igyekeznek a közös vámterület tulbuzgó és tulságosan őszinte magyar hivatelt rábirni arra, hogy a katonai követeléseket minden eszközzel — ha kell, törvénytelen eszközökkel is — elnyomják.

Az azonban téves feltevés volna, ha azt hinnők, hogy a katonai követelések megvalósítása magában véve valami nagyon fájna az osztrák politikusoknak. Seitz, az alsó-ausztriai tartománygyűlés szociál-demokrata párt képviselője. — noha a saját szavai szerint nem barátja sem a magyaroknak, sem a kiegyezésnek — elég világosan kifejtette, hogy a magyar katonai követelésekhez Ausztriának semmi köze, mert sem politikai, sem gazdasági érdekei legkevésbé sem érintetnek az által, ha a magyar bakát magyarul kommandirozzák. És ha a háborgók bizalmasan, őszintén tárnák fel véleményüket, az bizonyosan egyeznék Seitz nézetével, minélfogva a veszedelmes támadások valódi okát nem a katonai követelések, hanem azok feltételezett következményei képezik. Az osztrák politikusok ugyanis akként okoskodnak, hogyha Magyarország önállósága a közös hadsereg szervezetében megfelelő kifejezésre jut, könnyebb lesz a magyaroknak a gazdasági különválást keresztül vinni, sőt ez az előbbinek szükségkép beálló következménye lesz.

Nem a katonai követelmények megvalósításától, hanem a gazdasági különválástól félnek tehát Ausztriában és bármennyire hangoztatják az ellenkezőt bármennyire fenyegetőznek az önálló vámterület proklamálásával, ezt nem kell komolyan venni s jogos követeléseinknek a kiegyezésben való érvényesítésére törekvéstől legkevésbé se retentsen minket vissza a Landtagok és Bundok műháborgása. Ha bármely osztrák nagyiparost sarokba szoritunk, az őszintén be fogja vallani, hogy a kiegyezés az osztrák iparra nézve életkérdés és hogy amit az, «Industrie» hasábjain süldő politikai akarnokok összefirkálnak, az nem az osztrák iparosok közvéleménye. Sajnos, hogy Ausztriában is politikusok csinálják a gazdasági közvéleményt; ha ez sem ott, sem itt nem így történnék, bizonyára jobban megértenők egymást.

A helyzet.

Tehát megindult a harc a nemzet szent jogaiért. Hadat üzentek a népnek, az államok, kormányok és uralkodók életének.

Mi lesz, mi lehet az első lépés. Ez a rövidszavu távirat felelet lehet rá:

Kis-Kunfélegyháza város képviselő

testülete ma délelőtt elhatározta 69 szavazattal 33 ellenében, hogy az állami adók a közpénztárnál fizetésre nem fogadtatnak el. Ezenkívül elhatározták, hogy a három évet kiszolgált katonák szabadságolása iránt feliratot intéznek a képviselőházhoz és mindezeket közölni fogják az összes városokkal hasonló intézkedések megtétele végett.

És azután? Mi nekünk van száraz keze-rünk, megélünk belőle, de másnak nem fogunk adni belőle. *Honnan kerül ki majd a gázi?* És a nép hirdeti azt az igazságot, hogy ő az államfentartó.

Nincsenek pártok.

A hadiparancs lerontotta a parlamenti pártok között a válaszfalakat. Most már csak nemzeti képviselők vannak, most igazán népképviselőtünk van.

Ma a szabadelpvü párti képviselők beszélnek így:

Ezt a brutális támadást a magyar nemzet alkotmánya, történelmi tradíciója, nemzeti aspirációi ellen a magyar törvényhozásnak vissza kell utasítania.

Ma a pártok között csak a taktikára nézve vannak eltérések. Az általános helyzet jellemezhető végett használjuk csak a párt elnevezéseket, mikor az uralkodó hangulatról akarunk írni.

A kormánypárton — mondta a párt egyik kiváló, régi tagja — a legmélyebb elkeseredés és keserű csalódás fogja el az embereket. A korona dezavualta az eddigi küzdelmünket az obstrukció ellen s szembe helyezte magát a nemzettel. Bevitte a politikát a hadseregbe s ami komplikálja a valamikor való kibontakozás kitérásait is: felelősség nélkül kibocsátotta a hadiparancsot, amelyért a jövő kormányra kell felelősséget vállalni. Hát akad-e ehhez kormány? A hétfői pártértekezlettől rettegek. Az széttörheti egészen a szabadelpvü pártot. Ehhez még Khuen-Héderváry, aki szépitgeti a dolgot és bizonyítgatja, hogy a király a nemzeti törekvéseket nem akarta érinteni: hát hol itt a kivezető ut...

A néppárton főleg a hadiparancsra az a része izgatta fel a képviselőket, amelyik a hadsereg egységességéről beszél. A 67-es alapon álló ellenzék ebben a 67-es törvények elferdítését látja.

A függetlenségi párt feltogását nem kell ismertetni. A legmélyebb harag, felháborodás és izgalom tölti be a nemzeti törekvések diadaláért küzdő politikusokat, akik egyszerre ott látják a Habsburg-dinasztiát ismét a régi szellemben, amelyik az abszolutizmus békóit rakta ezelőtt ötven évvel a magyarra.

— Végigszenvedtünk már nagyobb bajokat s mindig megmaradtunk. Hát megpróbáljuk ma is. Hanem most lesz a legnagyobb küzdelem — mondta a párt egyik vezéralakja.

A kormánypárt értekezlete.

A kormánypárt értekezlete kedden este meglesz, daczára annak, hogy gróf Khuen ellenzi; a párt azonban oly kevés ügyet vet erre az urra, annyira tisztában van már vele és annyira meggyűlölte, hogy többet nem törődik vele. Keddig ugyan sokat fogják még gyurni a pártot, de nem fogják meggátolhatni az állásfoglalást, mely mindenestre tiltakozás lesz.

A ház egybehívása.

A ház egybehívását most már lehetetlen

elnapolni. Nincs reá ok. Ellenkezőleg kötelessége a magyar törvényhozásnak, hogy alkotmányát mindenki ellen megvédje. Ott áll háta mögött a nemzet; ott van vele a parlamentben a nemzet lelőhetetlen, fel nem akasztható génusza; az örök igazság.

Az összehívásra vonatkozó kérvényt hétfőn délelőtt fogják Apponyi Albert grófnak átadni.

Az ág. ev. gyámintézet gyűlése.

Az egyetemes evangélikus gyámintézet holnap, szombaton kezdi meg három napra terjedő nagygyűlését. Mindenekelőtt itt közöljük a holnapi, 19-iki

programot:

Déli 12 órakor az egyházi tagok, a hivatalos személyek, a már ideérkezett, valamint az itteni vendégek gyülekezése az egyházi tanácssteremben, a honnan

12 óra 15 perczkor kocsikon a pályaudvarra vonulnak,

12 óra 23 perczkor a Budapest felől jövő vendégeknek a pályaudvaron való ünnepélyes fogadtatása az egyház részéről, *Lebach* János egyházi felügyelő ur által,

12 óra 50 perczkor kocsikon bevonulás a templom elé,

1 órakor a vidéki vendégek elszállásolása,

2 órakor *Lebach* János egyházfelügyelő urnál ebéd a vidéki vendégek részére,

4 órakor bizottsági gyűlés az egyház tanácsstermében,

6 órakor a Luther társaság igazgató tanácsának ülése a templomban,

este 8 órakor ismerkedési estély a Bárány szálloda külön éttermében, étkezés étlap szerint.

Előkészületek.

Nagyban folynak az előkészületek a holnapi napra. Az evangélikus templom előtti teret rendezti a város kertésze. A templom belsejét diszítik. Tölgyfa guirlandokkal ékítik a falakat, virágkoszorúkkal az oltárt.

A hitközség azt a kérelmet intőzi a tanintézetek igazgatóihoz, hogy holnapra adjanak szabadságot az ág. ev. vallásu tanulóknak.

A vendégeket a pályaháznál *Biró* Károly dr. polgármester fogadja. Megjelenik a pályaudvaron *Schmusz* Endre főispán is, aki-nek *Zsilinszky* államtitkár lesz vendége. Baltik püspök a lelkész lakon lesz elszállásolva.

A hitközség kéri a lakosságot, hogy tűzzék ki a nemzeti lobogókat az illustis vendégek megérkezésekor.

Az egész program kiegészítésül még a következő

pótprogramot

adták ki:

19-én, szombaton d. u. 2 órakor a vendég hölgyek részére ebéd az ev. paplakon, melyre az összes vendég hölgyek hivatalosak.

20-án, vasárnap, a délelőtti szünet alatt az ev. paplakon villás reggeli.

A gyámintézet közgyűlése után a paplak udvarán az összes jelenlevőkről csoport-fénykép felvétel.

Délután a közebéd után a tűzoltók diszgyakorlatának megtekintése.

Megjegyezzük itt, hogy a holnap megtartandó közgyűlés előértekezlete már ma folyik Budapesten.

Végül a már közölt névsor kiegészítésül közöljük az újabban jelentkezett vendégek neveit:

Langhofer Károly Kis-Kér, Draskóczy Ede Makó, Schuhmacher Lajos felügyelő Pazna, Gressmacher lelkész Beska.

A szabadkai közs. főgimnázium ifjusága Kassán.

Főgimnáziumunk ifjusága — mintegy harminczan — szeptember 18-án a délutáni vónattal Kassára utaztak három tanár kíséretében a Rákóczi kiállítás megtekintésére. Ószinte lelkesedés és öröm fog el mindnyájunkat e kedves, e hazafias és mindenképen jelentőségteljes tény hallatára.

Ujabb, elvitázhatatlan bizonyítéka ez első sorban főgimnáziumunk céltudatos, hazafias irányu nevelésének. Egyetlen alkalmat sem mulaszt el középiskolánk derék tanári testülete, hogy ifjainkban a honszeretet tüzét ne növelje s szíveikben a legtisztább hazafi-erények virágait gondos kézzel ne ápolgassa. Most is velük együtt zárandokolnak Rákóczi bölcsőjéhez s a magyar szabadság nagy emlékeihez, hogy ifjaink elméjét, szívért megteremkenyítsék a legigazabb magyar érzések szent magvaival.

Nagy elismerés illeti a hazafias szülőket is, kik nemcsak hogy az anyagi áldozatoktól nem riadtak vissza, hanem a legnagyobb készséggel bocsátották gyermekeiket a hosszú útra.

Örvendetes tény, hogy Szabadka szab. kir. város tanuló ifjusága sem maradt el azok ezreitől, kik a nagy Rákóczy emlékének szerte e szép hazából készséggel hódoltak.

Kétségtelen, azok a gondolatok, érzések, melyek a nagy emlékek láttára elméikben, szíveikben fakadnak, maradandó becsűek, örök emlékeztetők lesznek. Szívják magukba a magyar nemzeti érzés egyedül éltető levegőjét, hassa át egész lényüket a szent magyar szabadság egyedül boldogító napsugara. S ha majd visszatérnek, körünkbe, mondják el itthon maradt társaiknak, hogy a nagy Rákóczy szelleme meghihlette őket! Ez az ihlet átszáll társaikra is s váljanak mindannyian a honszeretem s a szent szabadság apostolaiává.

Az ifjak holnap, szombaton reggel érkeznek Kassára és vasárnap éjjel utaznak vissza. A vezető tanárok Hervanek Ödön, Csajkás Mihály és Pásztory Endre.

H I R E K.

Szabadka, szeptember 18.

— **Hazafias ünnepélyek Zomborban.** Zomborban a hazafias ünnepélyeket rendező Schweidel bizottság a napokban Vértessy Károly elnöklete alatt ülést tartott, melyen határozatba ment: I. Schweidel József halála évfordulóján okt. 6-án ünnepélyt rendez a bizottság, a dalárda az emléktáblánál a Hymnust és Szózatot éneklé, ünnepi beszéd kíséretében az emléktáblát megkoszoruzza. II. A bizottság elhatározta, hogy városukban Rákóczy ünnepélyt rendez és végre III. a bizottság Deák Ferencz százéves születés napjának ünnepi megüleséről fog gondoskodni. Mindezen hazafias ünnepélyekre a bizottság már megkezdte előkészítő munkálatait.

— **Az izraeliták ünnepe** tegnap este nagy disztrakcióval fejeződött be, melyen Schmausz Endre főispán és Biró Károly polgármester, Vojnich Sándor és Mukics Simon országgyűlési képviselőkkel az élükön, megjelentek a város notabilitásai. Felköszön-

tókat mondtak: Blau Géza a királyra és Schmausz Endre főispánra, Geréb Mihály Biró Károly polgármesterre Lányi Mór Kunetz Ignázra, Szilassi Fülöp Milkó Izidorra, Singer Bernát a más felekezetek papjaira, Taussig Izso a katonaságra, Wilhelm Adolf Vojnich Sándorra és Mukics Simonra, Schosberger József az építő mérnökökre, Csillag Károly dr. a vendégekre. Ezekután a hivatalos felköszöntők után Schmausz Endre főispán közönte föl Kutna Mór Singer Bernát rabbikat és Blau Géza hitközségi elnököt. Kunetz Mór felköszöntőjében a megboldogult Geiger Adolfról emlékezett meg, mint akinek nagylelkű adománya a templom építés alapját vetette meg. Jakab Ödön mérnök a templom magyar stílusáról beszélt. A zentai hitközség rabbija a magyarságra üritette poharát. Kalmár Antal a magyar zsidóságot óltette.

— **Kovács Máté bács-almási apát-plébános temetése** péntek délután folyt le úgy a hívőknek, mint paptársainak nagy részvétele mellett. Messze vidékről jöttek e temetésre, mert a megboldogult jó hire, erős katholicizmusa és kitűnő magyarsága messze földön ismeretes volt. A gyászszertartást Hoffmann Károly dr. kalocsai apát-kanonok végezte nagy gyászsegédlettel. A gyászolók közt ott voltak Mayer Béla bosoni vál. püspök, kalocsai kanonok, gróf Teleky és neje, a megye előkelősége, a bács-almási járásbíró, szolgabíró, s egyéb hivatalok képviselői. Az elhunytban az egyház és hazahü és önzetlen tagját veszítette el. Emléke sokáig fog élni a társadalom és az egyház köreiben.

— **Törleyék Szegeden.** Törley József és három társa tegnap délelőtt érkeztek automobijukon Szegedre, a hol az egész napot töltötték. Ma reggel 9 órakor pedig elindultak Temesvár felé, hogy Arad érintésével a vaskapuhoz jussanak.

— **Fölvétel a Teréziánumba.** A király borsódi Latinovics Arisztidet a Teréziánumba a Rudolf trónörökös nevét viselő alapítványi helyre fölvette.

— **Házasság.** Lehrer Alfréd gyógyszerész holnap szombaton tartja Apatinban esküvőjét Rátay Blanka kisasszonnyal, Rátay Tivadar apatini gyógyszerész leányával. Násznagyok lesznek a vőlegény részéről dr. Bölcs József Szabadka város kultusz tanácsnoka, a menyasszony részéről pedig Declava Béla apatini járásbíró. Az egyházi esketést Lukácsy István helybeli hitoktató fogja végezni.

— **A technikus ösztöndíj.** A 600 koronás technikus ösztöndíjat, a melynek adományozási joga a várost illeti meg, mind- eddig Prokesch Viktor műegyetemi hallgató élvezte, aki az idén mérnöki oklevelet nyert. A városi tanács a legközelebbi napokban az ösztöndíjra kiírja a pályázatot.

— **A német osászár — és a zombori turó.** Ha a világ nem is vesz tudomást Zomborról, — de a német osászár utján mégis tudni fognak róluk, ha másról nem, hát a zombori turóról. A zombori turó udvarképes lett. A német osászár a karapancsai vadász kastélyban a részére feltalált igazi halpaprikás mellé zombori turót is evett, mi néki annyira megízlett, hogy annak eredetéről érdeklődött és Schwerin udvari tanácsos által a bevásárlási forrást feljegyeztette. A zombori turót eddig külföldre exportálták, sőt próba mintákat Amerikába is küldöttek már, — de a német osászár udvarképessé tette! Ezentul olvashatjuk majd azt

étlapokon: Fromage de Zombor. Mondja csak ezután még valaki, hogy Zombor nem híres város.

— **Daltársulat az »Otthon«-ban** Szerda este óta a brettli művészetet jóval tulszárnyaló — művész társaság szórakoztatja az »Otthon« közönségét. A műsoruk úgy változasságánál, mint pedig érdekességénél fogva esténként szokatlanul nagy számú publikumot vonz és az előadók is versenyeznek az ujdonságok interpretálásában. Tarnay Elemér a sokoldalú komikus, a Pepi néven szereplő kitűnő táncosnő és főleg a Veres pár pompás magyar dalaikkal magaslanak ki a különben is kifogástalan ensemblesből. A következő még négy előadás más-más érdekes műsorral lesz megtartva.

— **Összeesett a templomban.** Az új zsidó templom tegnapi felavatási ünnepélyén egy kis baleset is történt. Spitzer József helybeli szücsmester rosszul lett és eszméletlenül összeesett. A jelenlevő orvosok közül többen az alélt emberhez siettek és a mentők megérkezéseig élesztgették, azonban csak a mentők által hozott szerek segítségével lehetett életre hozni.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Lázics Márkné Kovács Matild 60 év, Frank Mihály 6 nap, Körösi Piroska 8 órá, Sűzűs Károly 22 nap, Kőszegi Antal 2 év, Gabrics István 21 nap, Mamuzsich Istvánné Budinca Verona 30 év, Kovacsics Róza 9 nap. Született 18; 8 fiu, 10 leány. Eljegyzés: Szántai Imre Zemina Katiczával.

Törvénykezés.

Összbüntetések.

A kir. törvényszék büntető tanácsa ma Szerdahelyi Sándor elnöklete alatt a tárgyalások megkezdése előtt három többszörösen büntetett egyénre szabott ki összbüntetést.

Pilisi Margitot a zentai járásbíró márk két izben lopásért elítélte, ujjában pedig három rendbeli lopás büntetésben mondotta ki bűnösnek, miért is a kir. törvényszék a megelőző két ítélet feloldásával 6 hónapi börtönre ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott azonban enyhítésért fellebbezett.

Patócs András helybeli lakos lopásért 6 hónapi börtönre, kihágásért 3 napi elzárásra, majd legutóbb lopás büntetésért 1 évi börtönre lett ítélve. Ez ítélet hatályon kívül helyezésével ma a kir. törvényszék 1902. évi november hó 6-tól kezdődőleg 1 évi és 5 hónapi börtönbüntetést szabott ki reá.

Kolompár Bulyovics Mátyást a szabadkai kir. törvényszék lopás büntetésért 2 és fél évi fegyházra, a nagybecskerek kir. törvényszék pedig 2 évi fegyházra ítélte. A kir. törvényszék ma 4 évi és 4 hónapi fegyház büntetést rótt reá összbüntetés képen, a melybe az 1902. évi november 20-dika óta kitöltött büntetés beszámítottik. A két utóbbi ítélet jogerős.

Gonc atlanságból gyermekhalál.

Mihály Mária ó-kanizsai lakosnő május 8-dikán tejet forralt, a mely összement. Az összement tejet egy tálba öntötte és a tűzhelyre tette, a mely körül több apró gyermeke forgolódott. Mikor az anya eltávozott, a két éves Sándor nevű fia odakapott a tálhoz és azt magára rántva, a forró tej úgy összeégette, hogy a súlyos sebekbe 8 nap mulva belehalt. A kir. törvényszék a mai árgyaláson a gondatlan anyát nagy családjára

és reményteljes állapotára való tekintettel gondatlanságból okozott emberölés vétsége czimén **három napi fogházra** ítélte. Az ítélet jogerős.

A templom tolvaja.

Fehér Antal Ferencz 15 éves fiut a zentai templom harangozója, mikor a templomba ment, hogy vecsernyére harangozzon, észrevette, a mint a gyóntatószékben rejtőzött. A harangozó és az időközben odajött gazdaszony a fiut vállatára fogták, a ki beismerte, hogy a perselyeket akarta feltörni és ezt már megelőzőleg három ízben sikerrel kísérlette meg. A mai tárgyaláson bebizonyítást nyert, hogy az előző betörésekre vonatkozó vallomását csupán a kényszerítő fenyegetés folytán tette és így csak egy rendbeli lopás kísérletének vétségében lett elmarasztalva és **8 napi fogházra** ítélve. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 19-ére szeles, hűvös időjárás várható esővel és zivatarokkal.

A szeged-martonosi árm. társulat. A szeged-martonosi ármentesítő társulat Ivánkovics Sándor dr. társulati alelnök elnökle alatt tartotta meg közgyűlését. Megjelentek a közgyűlésen: Csernovics Agenor igazgatófőmérnök, Lázár György dr. jogtanácsos, Reöck Ivan műszaki tanácsos, Lichtenegger Gyula főmérnök, Pataky János pénztáros, Hartner József uradalmi igazgató, Hets Ödön dr., Szapary Pál gróf jogtanácsosa és Martonos község képviselője.

A társulat, amikor kiépítette a védőtöltését, sok helyt idegen területet foglalt el. Később folyamatba helyezték a kisajátítási eljárást és az arról fölvetett jegyzőkönyvet jóváhagyás végett fölterjesztették a földmivelésügyi miniszterhez. A miniszter jóváhagyta a kisajátítási eljárást, de a kisajátítás alkalmával megállapított árakat túlmagasnak találta és utasította a társulatot, hogy lépjen újabb egyezkedésre a birtokosokkal.

A társulat a védőtöltés-építési költségek fedezésére több milliós kölcsönt óhajt fölvenni. A miniszter azonban még mindig nem hagyta jóvá a közgyűlésnek a kölcsön fölvetelére vonatkozó határozatát.

A társulat az érdekeltségre már most ki akarta vetni a hozzájárulási költségeket, hol-dankint 19 koronát. A közgyűlés azonban úgy határozott, hogy e költségeket 10 koronára szállítja le, míg a többi 9 koronát a költségvetés keretében számolják el.

Dr. Payer Imre, Szapary Pál gróf jogtanácsosa a társulati választmányi tagságáról lemondott, mire helyébe a gróf új jogtanácsosát, Hets Ödön dr.-t választották be a választmányba.

A közgyűlést megelőzőleg a választmány tartotta meg ülését.

Gabonatözsde.

Helyi gabona árak.

Élénk kínálat és mérsékelt vételkedv mellett forgalomba került ma 800 mtm. buza 7.15—20 koronás árban.

Zab gyöngén lett kínálva és hasonló vételkedv mellett mindössze 200 mtm. kelt el 4.85 koronáért.

Élénk kínálat mellett rozst 5.60 és árpát 6.10 koronáért vásárolták.

Jó minőségű tengeri helyi fogyasztásra 6.20—30 koronáért kelt el.

Budapesti gabonatözsde.

Gyenge irányzat és 2 és fél fillérrel olcsóbb árakon eladatott 35.000 mm. buza.

A többi termények változatlanul zárultak. A határidő-üzletben igen kevés forgalom volt, az irány tartott.

	Kezdete	Változás
Buza okt.-re	745	748—747
Buza	—	—
Buza ápr. 1904	772	774—773
Rozs okt.-re	623	624—623
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	651	653—652
Zab okt.-re	542	545—544
Zab	—	—
Zab áprilisra	569	573—572
Tengeri szept.-re	619	610—619
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 19.4	543	544—542
Repce	—	—
Repce	—	—

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 18.

Nemzeti szálloda: Stern Béla utazó Bécs — Steiner Ferencz, Stern Miksa. Balog Dezső, Váradi Mór, Maros Béla, Dreschler Adolf, Szegfű Ferencz utazók Bpest. — dr. Kohn B. ügyvéd Ujvidék. — dr. Fáy J. ügyvéd B.-Csaba. — Schweiger Hermann főrabbi Zenta. — Reitzer J. festő Bpest. — Koch I. bankigazgató Topolya. — Jahn György utazó Bécs. — Várnai Béla utazó Beocsin. — Schneider György utazó Berlin. — Unger Benő utazó Szeged.

Bárány szálloda: Bedő Lajos Szeged. — Diczl főmérnök Zombor. — Raich Adalárd Bpest. — Neemann Ferencz alezredes Nagy-Kőrös. — Pápa József posta és táv. tiszt Ó-Becse. — Klinger Albert és neje Szeged.

Pest szálloda: Pintér Imre utazó Bpest. — Dr. Szilágyi Mór ügyvéd Zombor. Bajer Lajosné Parác. — Dr. Kovács László ügyvéd Bpest. — Stern Lipót Bécs.

Polgári szálloda: Reisz Zsiga utazó Bpest. — Petrick Károly Bpest. — Fuchs Jakab Bécs. — Skolberger Antal B.-Topolya. — Szalczfer Ignác Bpest. — Basch Sándor Bpest. — Wirth Ádám B.-Almás.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

POLÁNYI DEZSÓ

Vöröskereszthez ozlimzett gyógytárába egy hatodik gymnaslumot végzett magyarul és gyákornok bunyevácul beszélő gyákornok azonnal felvétetik.

Egy esetleg két 14—18 éves jó házból való

FIU

tanonczul felvétetik

a VIII. körü kéményseprőnél.

Kérjük a czégre ügyelni!

Legnagyobb választék

kész férfi és gyermek ruhákban
Földes Samu és Társánál

Szabadkán

Főtér, Vermes palota.

Legolcsóbb árak az őszi időnyre:

Őszi gyermek öltöny . . . 6.— kor.
Őszi gyermek felöltő vagy téli kabát . . . . . 9.— kor.
Őszi férfi öltöny . . . . . 17.— kor.
Őszi férfi felöltő, téli kabát vagy Ulszter . . . 19.— kor.
Őszi nadrág, szövet . . . 6.— kor.
vagy Kamgarnból, minden szín és nagyságban, jó minőségű szövetből, felelősség mellett!

Gyors elszakadás esetén azonnal másik új ruhával kicseréljük!

Kérjük a czégre ügyelni!

Magyar kölcsön-

könyvtár előfizetési ára egy hóra

1 korona

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

Szabadkán.

Dr. Kalmár Antal könyve

Beksics Gusztáv történet- és közjogírása című **elkobzott könyv** második kiadása megjelent, ára 7 kor.

Kapható:

Heumann Mór

könyvkereskedésében Szabadkán.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, s e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. vörös ökör iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toillettek, angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és

ANGOL RÜHAKAT, melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által készülnek. Remek állásért (Paletó, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

Barth Henrik

férfi- és női szabó.

Eötvös-utca 60. szám, (Hélpia.)